

Zbirka orodij za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov v skladih EU

Inštitut EIGE je pripravil spletno zbirko orodij za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov, ki bo prispevala k vključevanju načela enakosti spolov v postopke skladov EU.

Komu je namenjena ta zbirka orodij

- Organom upravljanja, ki sodelujejo pri načrtovanju programov v okviru skladov EU,
- posredniškimi organom, ki izvajajo projekte skladov EU,
- organom za enakost spolov in
- osebju, ki se na ravni EU ukvarja s skladi EU.

© Chiara Luxardo

Kaj vsebuje zbirka orodij

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

V prvih treh oddelkih je predstavljen koncept priprave proračuna po načelu enakosti spolov in obravnavan njegov pomen za sklade EU. Oddelek 4 vsebuje enajst praktičnih orodij za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov, ki se nanašajo na:

- regulativni okvir EU,
- načrtovanje na nacionalni/podnacionalni ravni in podporo na ravni projektov ter
- poročanje, spremljanje in vrednotenje.

Pri vsakem orodju so predstavljene dobre prakse držav članic EU in navedene povezave z ustreznimi uredbami o skladih EU, da uporabniki lažje razumejo, zakaj in kdaj naj uporabljajo orodje. Zbirka orodij inštituta EIGE za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov je na voljo v 22 jezikih EU.

Zakaj je potrebna zbirka orodij za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov v skladih EU

Skladi EU so eno od glavnih orodij EU za zmanjšanje razlik in neenakosti med spoloma. Enakost spolov je v pravne in politične okvire skladov vključena kot ključno „horizontalno načelo“. To pomeni, da se enakost spolov medsektorsko izvaja v vseh ciljnih politikah skladov EU.

S pripravo proračuna po načelu enakosti spolov v skladih EU bi se:

- omogočila skladnost s pravnimi zahtevami EU,
- pri finančnem načrtovanju in upravljanju skladov EU spodbujale odgovornost, usmerjenost v rezultate in učinkovitost,
- povečala preglednost s povečanjem udeležbe žensk in moških v proračunskih postopkih,
- prispevalo k doseganju ciljev EU glede trajnostne rasti, zaposlovanja in socialne kohezije ter k blaginji državljanov EU,
- spodbujala enakost žensk in moških v vsej njihovi raznolikosti.

Predstavitev posameznih orodij:

Orodje 1

Skladi EU in regulativni okvir EU o enakosti spolov

Pri tem orodju so predstavljene glavne politike EU in cilji na področju enakosti spolov, ki so pomembni za sklade EU. Namen tega orodja je državam članicam in organom upravljanja pomagati pri usklajevanju njihovega načrtovanja in izvajanja programov skladov EU s strategijami EU za enakost spolov in regulativnimi okviri.

Orodje 2

Analiza neenakosti med spoloma in potreb spolov na nacionalni in podnacionalni ravni

To orodje vključuje smernice za analizo neenakosti med spoloma ter različnih potreb žensk in moških v programih skladov EU. Z izvedbo analize glede na spol boste zagotovili, da bo načrtovanje:

- temeljilo na dokazih,
- visokokakovostno in učinkovito,
- spodbujalo enakost spolov ter usmerjeno k revnim in prikrajšanim ženskam in moškim.

Orodje 3

Uresničevanje enakosti spolov v ciljih politike in specifičnih ciljih/ukrepih

To orodje lahko uporabijo države članice pri pripravi partnerskih sporazumov, pa tudi organi upravljanja na nacionalni in podnacionalni ravni pri pripravi operativnih programov za spodbujanje enakosti žensk in moških v vsej njihovi raznolikosti po vsej EU.

Orodje 4

Usklajevanje med skladi EU za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja

S tem orodjem se proučuje, kako je mogoče usklajevati različne sklade za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Orodje lahko uporabljajo organi upravljanja, ki sodelujejo pri načrtovanju programov v okviru skladov EU na nacionalni in podnacionalni ravni. Uporabiti bi ga bilo treba pri oblikovanju partnerskih sporazumov, da se opredeli kombinirana uporaba skladov na ravni partnerskega sporazuma, in pri oblikovanju operativnih programov, da se opredelijo kombinacije skladov na ravni operativnega programa.

Na ravni EU se lahko uporabi tudi za spremljanje napredka v zvezi z direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter splošneje za spremljanje financiranja enakih pravic žensk in moških in njihovih enakih možnosti za zaposlitev na trgu dela.

Orodje 5

Partnerstva in upravljanje na več ravneh – določitev ustreznih partnerjev, vloga strokovnjakov za enakost spolov in sestava odborov za spremljanje

To orodje bi lahko uporabljali organi upravljanja za zagotovitev:

- da so zadevni akterji, zlasti tisti s strokovnim znanjem s področja enakosti spolov, vključeni v postopke načrtovanja in spremljanja skladov EU ter
- da bodo vse organizacije, ki sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju programov skladov EU, v svojo prakso vključile analizo glede na spol.

Partnerji skladov EU vodijo načrtovanje in izvajanje programov, nadzorujejo njihovo uspešnost ter odobrijo merila za izbor projektov in načrte vrednotenja. Njihova naloga je zagotoviti kakovost postopkov skladov EU ter usklajenost s splošnimi cilji EU in držav članic.

Orodje 6

Razvoj kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za spodbujanje enakosti spolov

To orodje vam bo pomagalo:

- opredeliti posebne kvantitativne in kvalitativne kazalnike za spodbujanje enakosti spolov ter razširiti že opredeljene skupne kazalnike za vsak sklad, kar bo državam članicam in EU omogočilo spremljanje prispevkov skladov k enakosti spolov,
- uskladiti te kazalnike z nacionalnimi prednostnimi nalogami za enakost. To bo državam članicam in EU omogočilo spremljanje prispevkov skladov k posebnim nacionalnim prednostnim nalogam s področja enakosti.

To orodje lahko organi upravljanja na nacionalni in podnacionalni ravni uporabljajo pri pripravi programov za spodbujanje enakosti žensk in moških v vsej njihovi raznolikosti. To orodje je bistveno za zagotavljanje vhodnih podatkov, razčlenjenih po spolu, za letni pregled uspešnosti ter ustreznih informacij za odbor za spremljanje, pa tudi za vmesna in naknadna vrednotenja.

Orodje 7

Opredelitev meril za izbor projektov, ki upoštevajo razlike med spoloma

To orodje lahko organi upravljanja in odbori za spremljanje uporabijo za podporo oblikovanju projektov, pri katerih se upoštevajo razlike med spoloma, in za določitev meril enakosti spolov za izbor projektov. To je bistvenega pomena za zagotovitev, da se enakost spolov vključi kot horizontalno načelo v vse dejavnosti skladov.

Orodje 8

Sledenje dodeljevanju sredstev za enakost spolov (na voljo bo v poznejši fazi)

To orodje vključuje sistem za sledenje porabi za cilje enakosti spolov v okviru programov skladov EU. Zagotavlja informacije o financiranju ciljev na področju enakosti spolov v programih skladov EU, s čimer povezuje sklade EU s politikami EU in cilji trajnostnega razvoja, zlasti kazalnikom 5.c.1 teh ciljev (o državah s sistemi za sledenje javnim sredstvom za enakost spolov in njihovo dodeljevanje). To orodje bi lahko organi upravljanja uporabili v fazi načrtovanja proračuna ter med fazo preverjanja in ocenjevanja odhodkov, torej pri pripravi letnih poročil o izvajanju.

Orodje 9

Vključevanje načela enakosti spolov v zasnovo projektov

To orodje vam bo v pomoč pri prenosu ciljev in kazalnikov glede enakosti spolov iz partnerskih sporazumov in operativnih programov na raven projekta. Uporabljajo ga lahko organi upravljanja na nacionalni in podnacionalni ravni v fazah načrtovanja, izvajanja in spremljanja projekta. Organi upravljanja ga lahko uporabljajo tudi pri zagotavljanju smernic lokalnim akterjem in izvajalcem projektov.

To orodje podpira izvajanje zahtev za merila in postopke za izbor projektov, ki upoštevajo razlike med spoloma.

Orodje 10

Vključevanje vidika spola v postopke vrednotenja in spremljanja

To orodje lahko organi upravljanja in odbori za spremljanje uporabijo za določitev načrta vrednotenja, vključno z vmesnimi in naknadnimi vrednotenji.

V načrtu vrednotenja je opisan način vrednotenja programa, tudi z vidika njegovih ciljev in kazalnikov glede enakosti spolov. Načrt vključuje redno vrednotenje programov, katerega namen je izboljšati kakovost izvajanja in zagotavljati temelj za zasnovo naslednje faze programa, skupaj z vmesnim vrednotenjem v letu 2024 ter naknadnimi vrednotenji vsakega programa leta 2029. Pri vsakem vrednotenju bi bilo treba upoštevati vidike programa, povezane z enakostjo spolov.

Orodje 11

Poročanje o porabi sredstev za enakost spolov

Pri tem orodju so predstavljeni najučinkovitejši pristopi k spremljanju odhodkov za enakost spolov:

- finančna revizija proračuna glede na spol,
- spremljanje finančnih dodelitev za spodbujanje enakosti spolov (glej opis orodja 8),
- analiza pojavnosti odhodkov, osredotočenih na spol.

To orodje bi morali organi upravljanja uporabiti med fazo preverjanja in ocenjevanja odhodkov pri pripravi letnih poročil o izvajanju.

Evropski inštitut za enakost spolov

Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) je središče znanja EU o enakosti spolov. Oblikovalce politik in vse pristojne institucije podpira pri njihovih prizadevanjih za uresničitev enakosti med ženskami in moškimi za vse Evropejce, tako da jim zagotavlja posebno strokovno znanje ter primerljive in zanesljive podatke na področju enakosti spolov v Evropi.

© Evropski inštitut za enakost spolov, 2020

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Kontaktne podatke

<http://eige.europa.eu/>

[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)

twitter.com/eurogender

[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)

<https://www.linkedin.com/company/eige>

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Evropski inštitut za enakost spolov
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litva

Urad za publikacije
Evropske unije